

Cap. 4. Zone cu importanță specială pentru mediu

4.1. Zone cu importanță specială pentru mediu la nivelul României

Biodiversitatea, așa cum este ea definită de Ordonanța de urgență privind protecția mediului nr.195/2005, reprezintă variabilitatea organismelor din cadrul ecosistemelor terestre, marine, acvatice continentale și complexele ecologice; aceasta include diversitatea intraspecifică, interspecifică și diversitatea ecosistemelor.

Habitat natural este considerată o arie terestră, acvatică sau subterană, în stare naturală sau seminaturală, ce se diferențiază prin caracteristici geografice, abiotice sau biotice.

Habitat natural de interes comunitar este acel tip de habitat care:

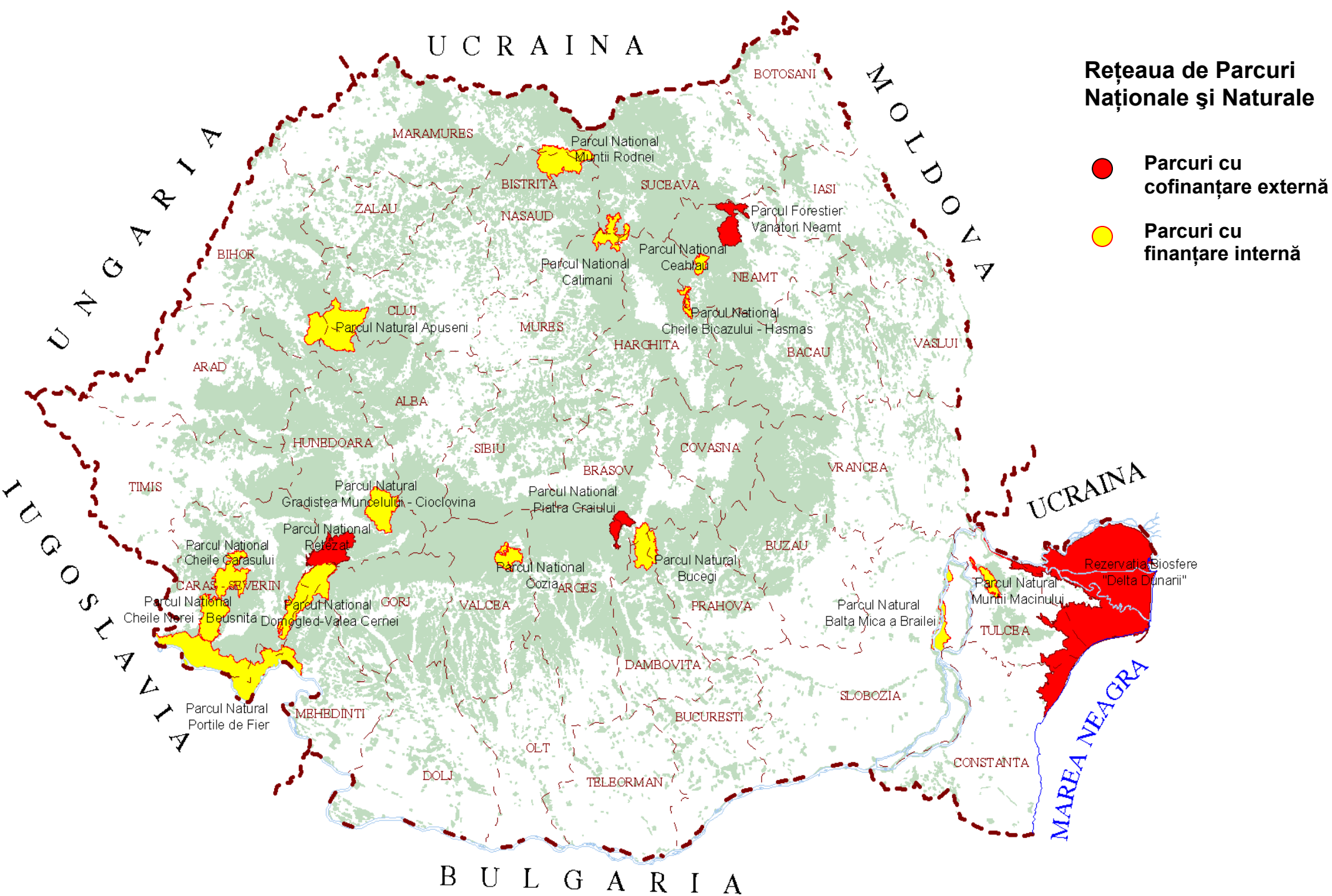
- a) Este în pericol de dispariție din arealul său natural;
sau
- b) Are un areal redus fie ca urmare a restrângerii acestuia fie datorită faptului că în mod natural suprafața sa este redusă;
sau
- c) Prezintă eșantioane reprezentative cu caracteristici tipice pentru una sau mai multe din cele cinci regiuni biogeografice: alpină, continentală, panonică, stepică și pontică.

Habitat al unei specii este mediul natural sau seminatural definit prin factori abiotici și biotici în care trăiește o specie în oricare stadiu al ciclului său biologic.

România este o țară cu o mare diversitate biologică și cu un procent ridicat de ecosisteme naturale. România este una din țările europene cu un capital natural deosebit de divers și bine conservat, aceasta datorându-se în mare măsură interferenței pe teritoriul țării a cinci regiuni biogeografice, din cele 11 europene, respectiv alpină, continentală, panonică, stepică și Marea Neagră..

În vederea protejării acestui valoros capital natural și asigurării unei stări favorabile de conservare a unor tipuri de habitate naturale cu importanță deosebită atât la nivel național cât și comunitar, România a făcut pași importanți prin implementarea elementelor legislative specifice Uniunii Europene, cât și a unor programe și proiecte dedicate conservării biodiversității.

În harta 4.1.1. de mai jos este prezentată rețeaua de parcuri naționale și naturale stabilite prin Legea nr. 5/2000, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național- Secțiunea a III a - zone protejate.

4.2. Zone cu importanță specială pentru mediu din județul Bistrița – Năsăud

4.2.1. Biodiversitatea

Din punct de vedere biogeografic județul Bistrița-Năsăud se suprapune peste:

- bioregiunile :

- ✓ Alpină
- ✓ Continentală

- două ecoregiuni :

- ✓ Carpații Orientali
- ✓ Podișul Transilvaniei

Habitatelor naturale. Flora și fauna sălbatică

Condițiile de sol și climă, așezarea geografică și relieful teritoriului județului au favorizat apariția și dezvoltarea unei flore și faune de o mare diversitate și valoare.

În cuprinsul județului întâlnim, aproape întreaga gamă floristică de la cea colinară, până la cea alpină.

Privită dinspre regiunile montane spre Câmpia Transilvaniei, vegetația prezintă o etajare distinctă. La peste 1800 m altitudine, văile, culmile și versanții sunt acoperiți de tufărișuri de jnepeniș, ce fac trecerea între vegetația alpină și cea forestieră. Pajiștile alpine sunt alcătuite din diverse ierburi și tufărișuri, care în lunile iunie și iulie sunt în plină înflorire, acoperind ca un covor splendid aproape integral masivul Vârfului Roșu de sub Ineu. Pe suprafețe întinse găsim afinul (*Vaccinium myrtillus*), smirdarul (*Rhododendron kotschy*) ce crește pe culmile înalte ale munților Rodnei și Călimani. În zonele calcaroase ale munților Rodnei crește renumita floare de colț (*Leontopodium alpinum*) declarată monument al naturii - ocrotită prin lege.

Povârșurile acestor munți adăpostesc multe endemisme carpatice: *Saussurea porcii*, *Heracleum carpaticum* (crucea pământului sau brânca ursului), *Melandryum zawadskii* (opaița), *Campanula carpatica* (clopoțea de munte), *Centaurea carpatica* (țintura), *Anthemis carpatica*, *Senecio carpatica* (spălăcioasă), *Festuca porcii* (păiușul), iar din sprețiile conifere face parte relictul glacial *Pinus cembra* (zâmburul).

În zona alpină cresc: bulbucul de munte (*Trollius europaeus*), tisa (*Taxus baccata*) și *Pinus cembra* cu exemplare seculare și milenare, prezente în număr destul de mare în căldarea lacului Lala Mare. Pe muntele Saca, la nivelul pădurilor de molid, menționăm ca raritate existența unor suprafețe mai restrânse de narcise montane (*Narcissus stelaris*) incluse în rezervația 2.209 Poiana cu narcise de pe masivul Saca, care face parte din Parcul Național Munții Rodnei.

Pajiștile montane inferioare, ce sunt răspândite în toate masivele sunt populate cu iarba vântului (*Agrostis tennis*), pieptănarița (*Cynosurus cristatus*), păiușul (*Festuca porcii*).

Sub altitudinea de 1700-1800 m întâlnim zona pădurilor, reprezentată spre exemplu în Munții Rodnei de prezența exclusivă a pădurilor boreale de molid, răspândite pe toată întinderea masivului. Pădurile de molid, care coboară până la 1300 m altitudine, ocupă peste 600 km² din suprafața totală a județului, și sunt aproape uniform distribuite, ca un brâu pe versanții muntoși. Alături de molid, se întâlnește și bradul, dar molidul este predominant, ocupând cca. 90% din totalul suprafețelor rășinoase.

Sub etajul coniferelor se desfășoară aria fagului, care coboară adesea până la altitudinea de 500 m în munții Rodnei acest etaj se caracterizează atât prin prezența pădurilor pure de fag, cât și a pădurilor de amestec de fag cu brad și de fag cu molid.

Din totalul suprafețelor din județ ocupate de foioase, fagul deține cca. 69%.

La limita inferioară, fagul (*Fagus silvatica*) este însoțit de carpen (*Carpinus betulus*), mesteacăn (*Betula verrucosa*) și gorun (*Quercus petraea*) formând așa numitele păduri de șlean. Pădurile de stejar și gorun acoperă dealurile și colinele județului, fiind răspândite fragmentar pe aproape tot cuprinsul județului.

Arbuștii din zona de câmpie se găsesc aproape în toate pdurile și sunt reprezentați de alun (*Corylus avelana*), gladisul (*Veer tataricum*), păducel (*Crategus monogyna*) etc., iar în marginea pădurilor – porumbarul (*Prunus spinosa*)

Pe cursul apelor se află populații de anin alb și anin negru asortate cu exemplare de plop (*Populus nigra*). De asemenea unele păduri de stejar, ca cele din șesurile Orheiului Bistriței sunt însoțite de specia rară de lalea pestriță (*Fritillaria meleagris*) –foto 4.2.1-, pădurea fiind declarată arie naturală protejată 2.210 Poiana cu narcise din Șesul Văii Budacului sau Pădurea din Șes.

Foto 4.2.1. *Fritillaria meleagris* – laleaua pestriță

Flora județului situată la Sud de comunele Nușeni – Lechința - Teaca, până la Silivașu de Câmpie este similară celei din Câmpia Transilvaniei. Și în județ este prezentă flora sărăturilor la Cociu și Blăjenii de Jos, cu speciile de Statice gmenili, Scorzonera parviflora și relictul endemic pentru țara noastră *Armeria maritima* - foto 4.2.2-.

Foto 4.2.2. Armeria maritima

La nivelul județului Bistrița-Năsăud au fost identificate următoarele habitate naturale a căror conservare necesita declararea ariilor speciale de conservare¹ conform *Anexei 2 din Ordonanța de Urgență a Guvernului 236/2000 aprobată cu modificări prin Legea 462/2001 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice:*

1. Habitate costiere, marine și de dune :
 - a) Pajiști sărăturate continentale - cod Natura 2000 : 1340
2. Habitate de ape dulci
 - a) Cursuri de apă din zona de câmpie până în zona montană cu vegetație de Ranunculion fluitantis și Callitricho-Batrachion - cod Natura 2000 : 3260.
 - b) Râuri cu bancuri nămolose cu vegetație de Chenopodion rubri și Bidention p.p - cod Natura 2000 : 3270.
3. Habitate de pajiști și tufărișuri
 - a) Pajiști alpine și boreale – cod Natura 2000 : 4060
 - b) Pajiști uscate – cod Natura 2000 : 4030
 - c) Tufișuri cu Pinus mugo și Rhododendron hirsutum – cod Natura 2000 : 4070
 - d) Pajiști umede cu ierburi înalte – cod Natura 2000 : 6420
 - e) Fânațe montane - cod Natura 2000 : 6520
 - f) Fânațe împădurite - cod Natura 2000 : 6530
4. Habitate de turbării și mlaștinii
 - a) Fânațe împădurite* - cod Natura 2000 : 7110
 - b) Mlaștini cu surse de ape bogate în săruri minerale - cod Natura 2000 : 7160
5. Habitate de stâncării și peșteri
 - a) Grote neexplorate turistic - cod Natura 2000 : 8310

¹ un asterisc (*) înaintea numelui habitatului semnifica faptul că este un habitat prioritar

6. Habitate de pădure

- a) Pășuni împădurite - cod Natura 2000 : 9070
- b) Păduri de tip Luzulo - Fagetum - cod Natura 2000 : 9110
- c) Păduri de tip Asperulo - Fagetum - cod Natura 2000 : 9130
- d) Păduri cu stejar pedunculat sau stejar subatlantic și medioeuropean și cu Carpinion betuli - cod Natura 2000 : 9160
- e) Mlaștini împădurite* - cod Natura 2000 : 91D0
- f) Stejăriș cu Galio-Carpinetum - cod Natura 2000 : 9170
- g) Păduri acidofile cu Picea din etajele alpine montane - cod Natura 2000 : 9410
- h) Păduri alpine cu Larix decidua și/sau Pinus cembra - cod Natura 2000 : 9420

În cursul anului 2005 s-a lucrat la inventarul speciilor de floră și faună existente la nivelul județului. La momentul de față, inventarul, conține un număr 847 specii de plante și 302 specii animale.

Dintre speciile de floră sălbatică 826 taxoni aparțin regnului Plantae (plante), iar 21 taxoni regnului Fungi (ciuperci).

Cele 826 specii de plante sunt distribuite în 6 încregături așa cum reiese din tabelul 4.2.1 de mai jos:

Tabel 4.2.1.

Nr. Crt.	Încregătura	Nr. Taxoni
1.	Bryophyta (Mușchi)	26
2.	Lycophyta	1
3.	Coniferophyta	4
4.	Equisetophyta	18
5.	Magnoliophyta	762
6.	Pteridophyta	15
Total		826

Cei 21 taxoni din regnului Fungi aparțin la doua încregături: Ascomycota – 3 taxoni și Basidiomycota – 18 taxoni.

Aproximativ 100 dintre speciile de plante care se găsesc în județ sunt listate în Lista Roșie a Plantelor superioare din România² (tabelul 4.2.2. de mai jos).

² Lista Roșie a Plantelor superioare din România – M. Oltean, G. Negrean, A. Popescu, N. Roman, G. Dihoru, V. Sandu, S. Mihăilescu.

Tabel 4.2.2

Nr.crt.	Categoria UICN ³	Numărul de specii
1	Extincte (Ex)	3
2	Vulnerabile (V)	4
3	Vulnerabile și rare	8
4	Rare	85
Total		100

La nivelul județului există specii a căror conservare necesită desemnarea ariilor speciale de conservare (conform Anexa III, Legii 462/2001) :

- ✓ *Cypripedium calceolus*
- ✓ *Liparis loeselii*
- ✓ *Cirsium brachycephalum*
- ✓ *Ligularia sibirica*
- ✓ *Thesium ebracteatum*
- ✓ *Tozzia carpaticha*

și speciile de plante care necesită o protecție strictă conform Anexei IV a Legii 462/2001:

- ✓ *Cypripedium calceolus*
- ✓ *Liparis loeselii*
- ✓ *Cirsium brachycephalum*
- ✓ *Ligularia sibirica*
- ✓ *Thesium ebracteatum*

După cum poate fi observat, cinci din cele șase specii listate mai sus se găsesc în ambele anexe, excepție face specia *Tozzia carpaticha* a cărei prezență necesită doar desemnarea de arie specială de conservare.

Aceste specii au fost semnalate la nivelul județului în următoarele locații: Parcul Național Munții Rodnei (*Cypripedium calceolus*, *Liparis loeselii*, *Tozzia carpaticha*), Cursul Someșului Mare de la izvoare până la Sângeorz-Băi (*Cirsium brachycephalum*, *Ligularia sibirica*) și Ragla (*Thesium ebracteatum*).

Patru din speciile listate în anexa V a Legii 462/2001 care conține speciile de plante și de animale de interes comunitar a căror prelevare din natura și exploatare fac obiectul măsurilor de management se găsesc și pe raza județului Bistrița-Năsăud. Acestea sunt: *Sphagnum sp.*, *Galanthus nivalis* (ghiocel), *Arnica montana* (arnică), *Gentiana lutea* (ghințură galbenă).

Majoritatea locațiilor unde au fost semnalate aceste specii sunt deja declarate arii naturale protejate, unele dintre ele fiind incluse în Parcul Național Munții Rodnei, care are și

³ Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (UICN)

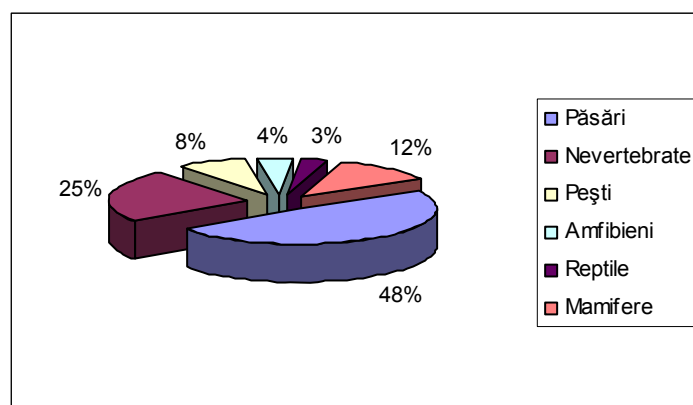
statut de Rezervație a Biosferei, iar managementul acestor arii asigură o conservare durabilă a acestor specii.

Cele 302 specii de animale (regnul Animalia) care au fost semnalate ca și prezente în județul Bistrița-Năsăud sunt repartizate după cum urmează:

Tabel 4.2.3.

Nr. crt.	Grupul	Numărul specii	Pondere %
1)	Păsări	146	48,34
2)	Nevertebrate	74	24,5
3)	Pești	24	7,95
4)	Amfibieni	13	4,30
5)	Reptile	9	3
6)	Mamifere	36	11,92
Total		302	100

Grafic 4.2.3.

La nivelul județului există specii care sunt listate în Anexa III și/sau IV a legii 462/2001 privind regimul ariilor naturale protejate, habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, specii pentru care trebuie desemnate arii speciale de conservare sau specii care necesită și protecție strictă.

Aceste specii sunt următoarele:

<i>Parnassius apollo</i>	<i>Neomys anomalus</i>
<i>Maculinea alcon</i>	<i>Sorex alpinus</i>
<i>Salamandra salamandra</i>	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
<i>Triturus cristatus</i>	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
<i>Bombina variegata</i>	<i>Myotis myotis</i>
<i>Pelobates fuscus</i>	<i>Myotis blythii</i>
<i>Bufo viridis</i>	<i>Glis glis</i>
<i>Hyla arborea</i>	<i>Muscardinus avellanarius</i>
<i>Vipera berus</i>	<i>Ondatra zibethica</i>
<i>Elaphe longissima</i>	<i>Vulpes vulpes</i>
<i>Coronella austriaca</i>	<i>Ursus arctos</i>
<i>Lacerta agilis</i>	<i>Lutra lutra</i>
<i>Lacerta viridis</i>	<i>Martes foina</i>
<i>Podarcis muralis</i>	<i>Felis silvestris</i>

Trebuie menționat că speciile mai sus enumerate aparțin doar nevertebratelor, peștilor, amfibienilor, reptilelor și mamiferelor. Din cele 146 specii de păsări identificate la nivelul județului 117 sunt listate în Anexa III și/sau IV a legii 462/2001.

Dintre speciile de animale prezente în județ, 12 sunt specii periclitate, iar 34 sunt vulnerabile conform *Cărții Roșii a Vertebratelor din România – Academia Română și Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”, București, 2005.*

4.2.2. Specii de floră și faună valorificate economic, inclusiv ca resurse genetice

În intervalul 2003-2005 au existat un număr de 47 persoane juridice care au solicitat și obținut autorizație de mediu pentru recoltare, achiziție și/sau comercializare a plantelor din flora sălbatică.

De asemenea 3 persoane juridice au solicitat autorizații pentru recoltarea melcilor. În județul Bistrița-Năsăud există 12 gestionarii de fonduri de vânătoare care gestionează cele 39 de fonduri din județ.

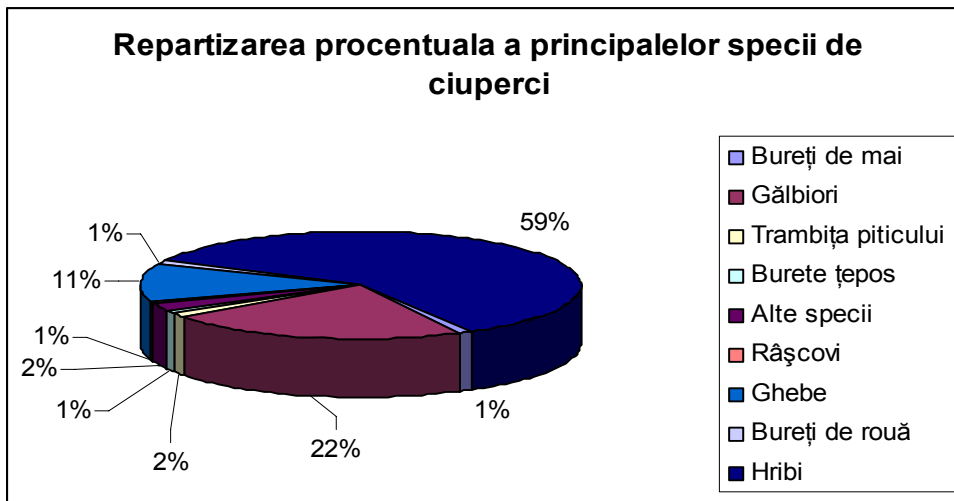
În anul 2005 au fost eliberate un număr de 59 de autorizații de mediu conform Ordinului 647/2001 pentru aprobarea Procedurii de autorizare a activităților de recoltare, capturare și/sau achiziție și comercializare pe piața internă sau la export a plantelor și animalelor din flora și fauna sălbatică precum și a importului acestora.

Dintre acestea 38 au fost eliberate pentru activitățile de recoltare și/sau achiziție și comercializare a plantelor din flora sălbatică (plante medicinale, fructe de pădure, ciuperci, etc.), 18 autorizații au fost eliberate pentru desfășurarea activităților de capturare din fauna sălbatică (vânătoare), iar 3 pentru recoltarea (capturarea) melcilor.

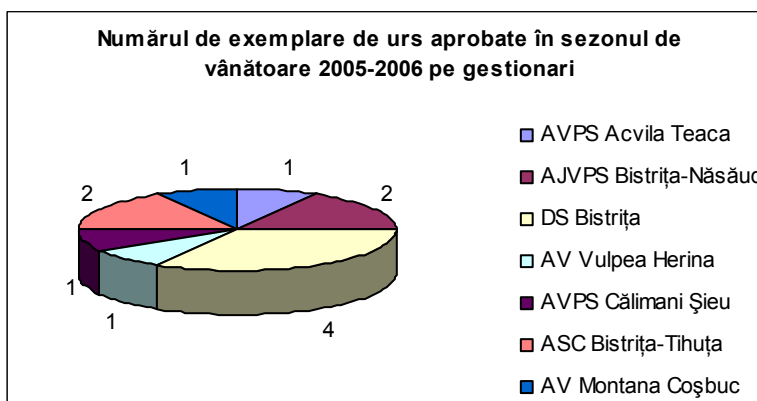
Pe baza studiilor de evaluare a stării resurselor biologice din flora și fauna sălbatică, elaborate de Institutul de Cercetării Biologice din Cluj-Napoca, a Unității de Suport pentru Integrare din Cluj-Napoca și a Institutelor de Cercetării și Amenajării Silvice și pe baza cantităților aprobate de Academia Română – Comisia pentru Ocrotirea Monumentelor Naturii, la nivelul județului Bistrița-Năsăud în anul 2005 au fost aprobate spre recoltare plante medicinale și fructe sălbatice, melci și ciuperci.

In graficele.4.2.4 – 4.2.8 se prezintă cotele de vânat.

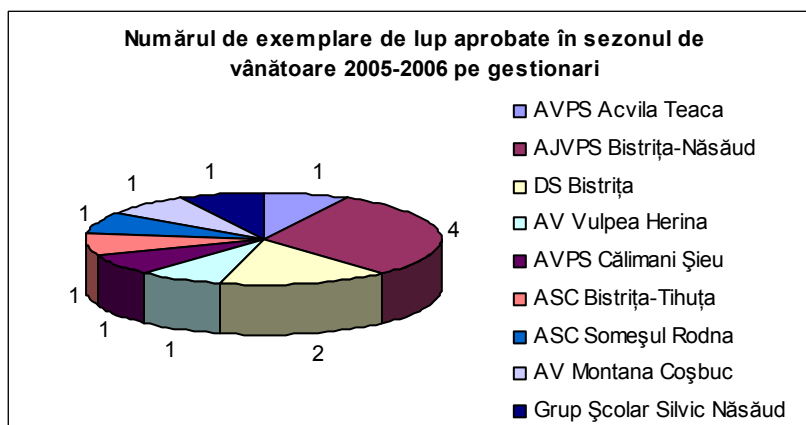
Grafic 4.2.4- .

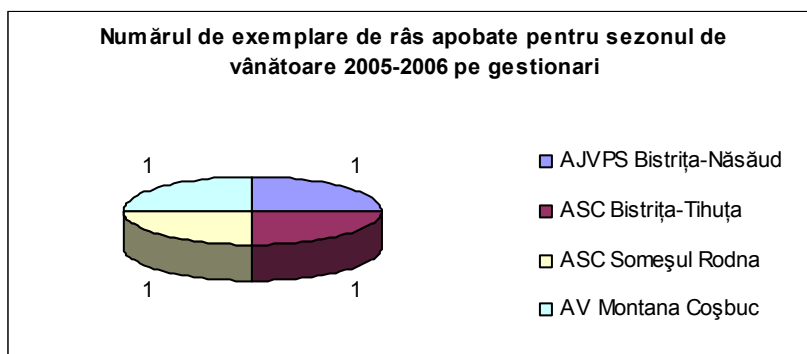
Grafic 4.2.5.

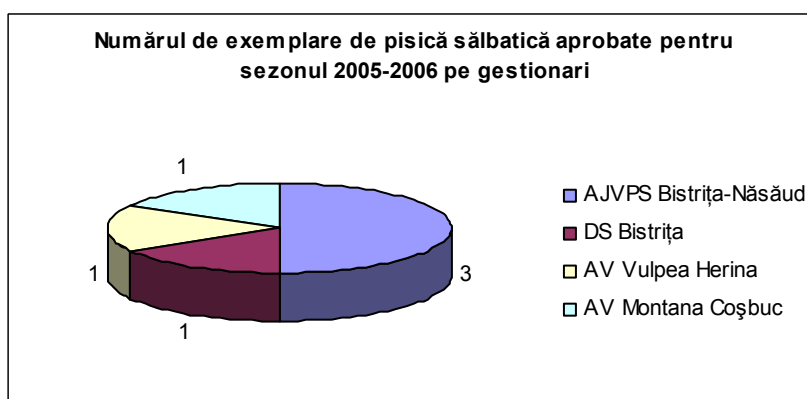
Grafic. 4.2.6.

Grafic 4.2.7.

Grafic 4.2.8.

4.2.3. Starea ariilor naturale protejate

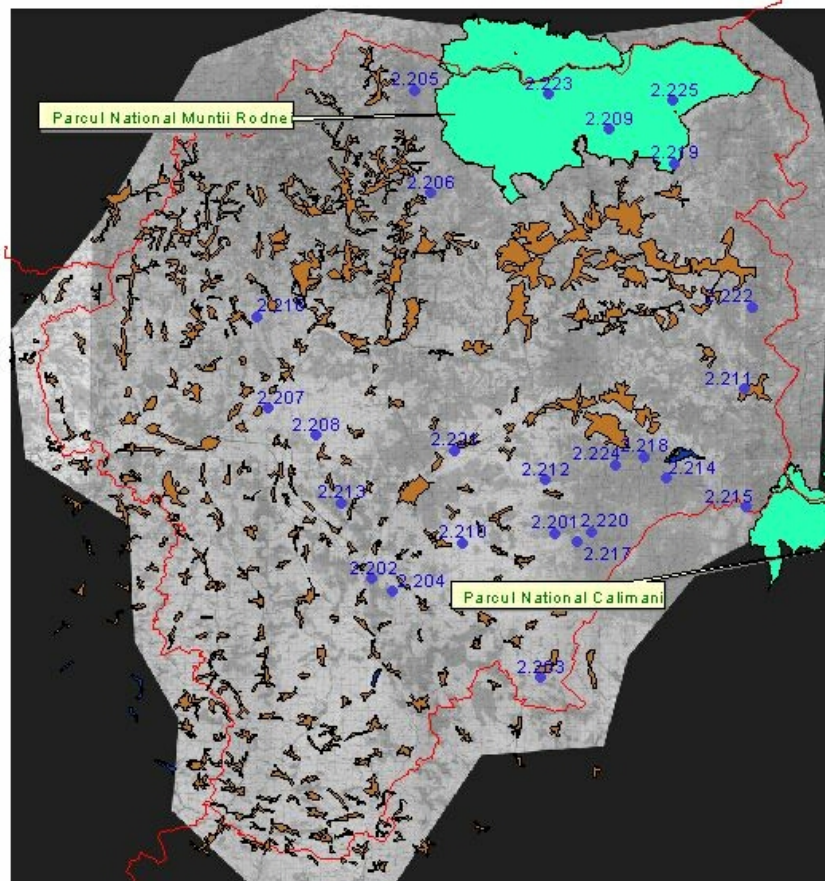
În Județul Bistrița-Năsăud există următoarele categorii de arii protejate prezentate in tabelele 4.2.5 – 4.2.9 si harta de mai jos:

Tabel 4.2.5.

Tipul	Categoriile IUCN/desemnare Internaționale	Numărul de Arii Protejate	Suprafață totală
Rezervație Științifică	Ia	0	0
Parc Național	II	2	
Monument al Naturii	III	10	
Rezervație Naturală	IV	13	
Parc Natural	V	0	0
Rezervație a Biosferei	Rezervație a Biosferei	1	44.000

In Anexa nr.5 sunt prezentate detalii privind ariile protejate din judetul Bistrita – Nasaud.

Arii Protejate din Judetul Bistrita - Nasaud

- Arii protejate Bistrita Nasaud.shp
 - Localitati.shp
 - Lac_nat_accs.shp
 - Gran_judete.shp
 - Parcurist.shp
- 2201 Piatra Corbului
 - 2202 Masivul de sare de la Saratel
 - 2203 Vulcani noroiosi La Gloduri
 - 2204 Rapa cu papusi
 - 2205 Zavoaiile borcutului
 - 2206 Pestera Tausoare
 - 2207 Poiana cu narcise de la Mogoseni
 - 2208 La Saratura
 - 2209 Poiana cu narcise de pe Saca
 - 2210 Padurea din Ses
 - 2211 Piatra Fantanele
 - 2212 Piatra Cusmei
 - 2213 Padurea Posmus
 - 2214 Valea Repedea
 - 2215 Taul Zanelor
 - 2216 Lacul Zagra
 - 2217 Locul fosilifer Rapa Mare
 - 2218 Cheile Bistritei Ardelene
 - 2219 Pestera din Valea Cobaselului
 - 2220 Rapa Verde
 - 2221 Comarnic
 - 2222 Crovul de la Larion
 - 2223 Izvoarele Mihaiesei
 - 2224 Stancile Tatarului
 - 2225 Ineu- Lala

Tabel 4.2.6. - Monumente ale Naturii la nivelul județului Bistrița – Năsăud

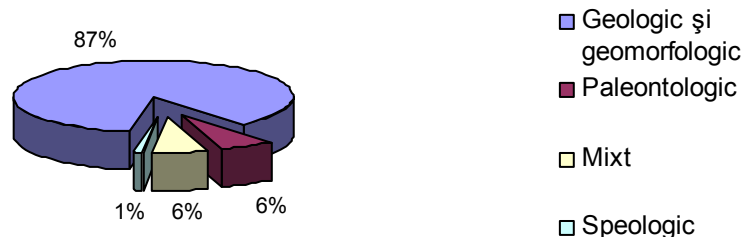
Nr. crt.	Tipul monumentului naturii	Numărul de rezervații	Suprafață (ha)
1.	Geologic și geomorfologic	5	81
2.	Paleontologic	2	6
3.	Mixt	2	6
4.	Speologic	1	1
Total		10	94

Tabel 4.2.7. Arii protejate

Nr. crt.	Denumire arie protejată	Localizare	Suprafață (ha)	Tipul
1.	La Gloduri – Vulcani noroioși	Com. Monor	2	Geologică și geomorfologică
2.	Piatra Corbului	Sat Budacu de Sus, Comuna Cetate	5	Mixtă
3.	Râpa cu păpuși	Sat Domnești, Comuna Mărișelu	2	Geologică și geomorfologică
4.	Masivul de sare	Sat Sărățel, com. Șieu	5	Geologică și geomorfologică
5.	Zăvoaiele Borcutului	Com Romuli	1	Geologică și geomorfologică
6.	Peștera Valea Cobășel	Com Șanț	1	Speologică
7.	Râpa Mare	Budacu de Sus, Com Cetate	1	Mixtă
8.	Peștera Tăușoare	Sat Gersa, com Rebrișoara	71	Geologică și geomorfologică
9.	Râpa Verde	Budacu de Sus, com Cetate	1	Paleontologică
10.	Comarnic	Sat Cușma, com Livezile	5	Paleontologică

Grafic 4.2.9.

Reprezentarea procentuală a monumentelor naturii în județul Bistrița-Năsăud

Tabel 4.2.8.- Rezervații Naturale la nivelul județului Bistrița – Năsăud

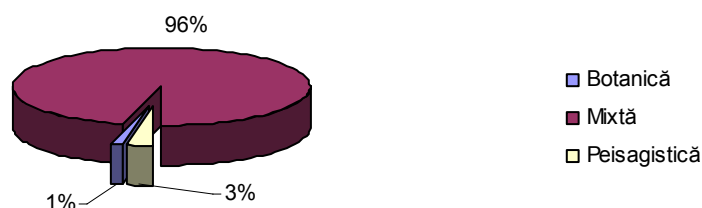
Nr. crt.	Tipul rezervației naturale	Numărul de rezervații	Suprafață (ha)
1.	Botanică	7	34
2.	Peisagistică	2	75
3.	Mixtă	4	2606
Total		13	2715

Tabel 4.2.9. Arii protejate

Nr. crt.	Denumire arie protejată	Localizare	Suprafață (ha)	Tipul
1.	Ineu - Lala	Șanț – Leșu - Rodna	2568	Mixtă
2.	La Sărătură	Blăjenii de Jos	5	Botanică
3.	Pădurea Posmuș	Sat Posmuș, Com Șieu	2	Botanică
4.	Piatra Cușmei	Sat Cușma, Com Livezile	5	Botanică
5.	Piatra Fântânele	Sat Piatra Fântânele, com Tiha Bârgăului	5	Botanică
6.	Poiana cu narcise de pe Saca	Sat Valea Vinului, com Rodna	5	Botanică
7.	Poiana cu narcise din Șesul Mogoșenilor	Sat Mogoșeni , com Nimigea	6	Botanică
8.	Poiana cu narcise din Șesul Văii Budacului	Sat Orhei, com Cetate	6	Botanică
9.	Cheile Bistriței Ardelene	Com Bistrița-Bârgăului	50	Peisagistică
10.	Stâncile Tătarului	Com Bistrița-Bârgăului	25	Peisagistică
11.	Tăul lui Alac	Com Zagra	1	Mixtă
12.	Tăul Zânelor	Sat Colibița, com Bistrița-Bârgăului	15	Mixtă
13.	Valea Repedea	Com Bistrița-Bârgăului	22	Mixtă
14.	Izvoarele Mihăiesei	Sat Anieș, Com Maieru	50	Mixtă
15.	Crovul de la Larion	Lunca Ilvei	250	Botanică

Grafic 4.2.10.

Reprezentare procentuală a rezervațiilor naturale din județul Bistrița-Năsăud

Pe raza teritorială a județului Bistrița-Năsăud se află două parcuri naționale, încadrate în categoria a II-a U.I.C.N:

- Parcul Național Munții Rodnei cu o suprafață de 46.399 ha din care 37.429 în județul Bistrița-Năsăud;
- Parcul Național Călimanii cu o suprafață de 24.041 ha din care în județul Bistrița-Năsăud 112 ha;

Parcul Național Munții Rodnei este o arie protejată din nordul Carpaților Orientali, având o suprafață de 46.399 ha. Importanța acestei arii protejate se datorează atât geologiei și geomorfologiei munților, cât și prezenței a numeroase specii de faună și floră, endemite și relicte glaciare.

Flora și fauna inventariate până în momentul de față însumează 3100 specii, sistematizate în baza de date a administrației Parcului Național Munții Rodnei.

Flora cormofitelor este extrem de bogată, fiind semnalate peste 1.100 specii de plante superioare. Endemite specifice masivului sunt: *Silene nivalis*, *Festuca versicolor* ssp. *dominii*, *Minuartia verna* ssp. *oxypetala* etc. Alte endemite carpatine întâlnite și în Munții Rodnei sunt: *Centaurea carpatica* ssp. *carpatica*, *Centaurea pinnatifida*, *Dianthus tenuifolius*, *Papaver alpinum* ssp. *corona-sancti-stephani*, *Poa granitica* ssp. *disparilis*, *Poa rehmannii*, *Festuca nitida* ssp. *flaccida*, *Trisetum macrotrichum*, *Heracleum carpaticum*, talpa-ursului (*Heracleum palmatum*) etc.

În locuri mlăștinoase vegetează și câteva specii relicte glaciare cum sunt: *Scheuchzeria palustris*, *Carex limosa*, *Carex magellanica* ssp. *irrigua*, *Carex pauciflora*, *Carex chordorrhiza*, *Empetrum nigrum*, *Salix bicolor*. De asemenea, în perimetrul parcului se întâlnesc și specii ocrotite prin lege: floarea de colți (*Leontopodium alpinum*), ghințura galbenă (*Gentiana lutea*), *Gentiana punctata*, angelica (*Angelica archangelica*), sângele-voinicului (*Nigritella rubra*), tisa (*Taxus baccata*) etc.

Studiul nevertebratelor a pus în evidență o mare diversitate de specii, inclusiv numeroase *endemite și relicte*. Dintre enchitreide, s-au identificat 40 specii, *lumbricidele* apar consemnate cu un număr de 15 specii, printre care *specia Allolobophora carpatica* este un endemit al Carpaților Nordici. S-au identificat, de asemenea, un număr mare de specii de *colembole* (74), interesantă fiind specia *Tetrachanthella transylvanica*. Diplopodele sunt reprezentate de 29 specii, dintre care 9 endemite, ca de exemplu: *Glomeris promineus*, *Polydesmus dadayi* etc. Dintre chilopode s-au identificat 36 specii, 6 fiind endemite, ca de exemplu, *Clinopodes rodnensis*, *Lithobius matici* etc. Ortopterele sunt reprezentate de 39 specii, printre care endemitele carpatice: *Isophia brevipennis*, *Pholidoptera transsylvanica* și *Miramella ebneri carpathica*. Lepidopterele au fost identificate într-un număr de 550 specii, unele dintre acestea

fiind protejate la nivel internațional: *Erebia pharte carpatica*, *Erebia epiphron transsylvanica*, *Erebia sudetica rodnensis*, *Parnasius apollo* etc.

Fauna acestui parc prezintă și o mare varietate de vertebrate, multe fiind caracteristice pentru Carpații Orientali. Râurile de aici reprezintă habitatul tipic al unor specii, precum: păstrăvul (*Salmo trutta fario*), lipanul (*Thymallus thymallus*) sau boișteanul (*Phoxinus phoxinus*). Amfibienii sunt reprezentați prin 11 specii, mai interesante fiind *Triturus montandoni*, *Triturus alpestris* etc. Dintre reptile (10 specii), șopârla de munte (*Zootoca vivipara*), vipera (*Vipera berus*), năpârca (*Anguis fragilis*) etc. Pentru păsări (147 specii) sunt reprezentative în acest parc speciile de talie mare, precum cocoșul de mesteacăn (*Tetrao tetrix*) - zona fiind una dintre ultimele refugii din România, cocoșul de munte (*Tetrao urogallus*), acvila de munte (*Aquila chrysaetos*), acvila țipătoare mică (*Aquila pomarina*), buna (*Bubo bubo*), vânturelul roșu (*Falco tinnunculus*), șoimul călător (*Falco peregrinus*) etc.

Mamiferele sunt reprezentate de: capra neagră (*Rupicapra rupicapra*), marmota (*Marmota marmota*), cerbul carpatin (*Cervus elaphus*), căpriorul (*Capreolus capreolus*), mistrețul (*Sus scrofa*), ursul (*Ursus arctos*), lupul (*Canis lupus*), râsul (*Lynx lynx*), jderul de copac (*Martes martes*), *Microtus nivalis*, *Sicista betulina*, *Clethrionomys glareolus*, *Mustela nivalis* etc.

4.3. Zone cu importanță specială pentru mediu din județul Brașov

4.3.1. Arii naturale protejate în județul Brașov

În județul Brașov sunt identificate următoarele arii naturale protejate:

1. Moieciu de Jos-Locul fosilifer de la Vama Strunga-PN Bucegi
2. Moieciu-Peștera Liliecilor
3. Moieciu- Cheile Zărneștilor-PN Piatra Craiului Zărnești-Piatra Craiului
4. Bran-Bucegi (Abruptul Bucșoi, Mălăești, Gaura)-PN Bucegi
1. Râșnov-Peștera Valea Cetății
2. Brașov-Postăvaru
Tâmpa
Stejerișul Mare
3. Târlungeni- Locul fosilifer Purcăreni
4. Hărman- Dealul Cetății –Lempeș
Mlaștina Harman
5. Prejmer-Pădurea și mlaștinile eutrofe de la Prejmer
6. Sercaia-Poienile cu narcise din Dumbrava Vadului
7. Maierus-Padurea Bogății
8. Apața-Peștera Bârlogul Ursului
9. Ormeniș-Locul fosilifer de la Ormeniș
10. Comana-Coloanele de bazalt de la Piatra Cioplită
-Peștera Comana
11. Hoghiz-Microcanionul în bazalt de la Hoghiz

Cheile Dopca

Colțul Turzunului

12. Homorod-Vulcanii Noroiși de la Băile Homorod

13. Rupea-Stânca bazaltică de la Rupea

14. Racoș-Coloanele de bazalt de la Racoș

Locul fosilifer Carhaga

15. Dumbravița –Complexul piscicol Dumbravița

16. Feldioara-Băile Rotbav

17. Hărman-Dealul Ciocaș-Dealul Vițelului (arie desemnată pe două județe Brașov și Covasna)

Munții Bucegi

În cadrul Munților Bucegi, pe teritoriul județului Brașov se găsesc câteva obiective puse sub ocrotire, care au statut de rezervație naturală: Abruptul Bucșoiului, valea Mălăiești și Valea Gaura, unde datorită faptului că afluență de turiști este mai redusă, s-au retras cele mai multe capre negre din acest masiv.

În regim de ocrotire mai intră și zona superioară a pădurilor de molid, unde caprele negre se retrag în timpul iernii. În afară de capre negre, în aceste areale mai sunt protejate și alte animale: râsul, cocoșul de munte și multe specii floristice rare.

Parcul National Bucegi s-a înființat în anul 1943, pe o suprafață de 35.700 ha.

În cadrul lui pe teritoriul județului Brașov avem:

- Rezervația Abruptul-Bucșoiul, Mălăiești, Valea Gaura (cat. IV-1643ha)
- Locul Fosilifer de la Vama Strunga (cat. II-10ha)

Munții Piatra Craiului

Masivul Piatra Craiului se găsește la marginea de vest a depresiunii Bârsei, fiind format dintr-o impresionantă coamă muntoasă de calcar cenușiu, lungă de 22 km.

Piatra Craiului Mică este ocrotită pe porțiunile stâncoase de deasupra pădurii, în aceste zone culegerea oricărei plante este interzisă.

Parcul Național Piatra Craiului a luat ființă în anul 1938, are o suprafață de 14800 ha

În cadrul lui avem:

- Rezervația Peretele Vestic
- Rezervația Piatra Mică
- Rezervația Prăpastia Zărneștilor
- Rezervația Hornurile Grindului-Muchia Lungă

Se cunosc în acest parc 1000 de specii și 123 subspecii de plante superioare (32% din totalul țării) din care 53 specii endemice (41% din total țară) garofița Pietrei Craiului remarcându-se prin gingășia și frumusețea ei.

La fel de bogată este și fauna, în cadrul căreia amintim Viperaberus, cocoșul de munte, Capra Neagră.

Aici se derulează Proiectul Carnivoelor Mari din Carpați, ce are ca obiectiv menținerea viabilă a populației de lupi, urși și râși, cât și habitatului lor pe cuprinsul Carpaților Românești

Parcul National Piatra Craiului este situat în Carpații Meridionali incluzând Creasta Pietrei Craiului, în totalitate și spații din culoarele intramontane limitrofe, Rucar-Bran și Rucar-Zarnesti. Parcul National Piatra Craiului se extinde pe raza județelor Brașov și Argeș, incluzând suprafețe aparținând localităților Zarnesti, Moeciu (satele Magura și Pestera), Bran, Rucar și Dambovicioara. PNPC se întinde între coordonatele de 45° 22' 1.73" și 45° 34' 49.55" latitudine nordică și 25° 08' 51.61" și 25° 21' 57.21" longitudine estică. Suprafața totală a Parcului National Piatra Craiului este de 14773 ha din care 7806 ha în jud. Brașov și 6967 în județul Argeș.

În Masivul Piatra Craiului se găsesc și numeroase monumente:

- Monumentul Natural Colții Chiliilor
- Monumentul Natural Acul Crăpăturii
- Monumentul Natural Padina Inchisă- Orga Mare
- Monumentul Natural Turnurile Diane
- Monumentul Natural Monumentul Natural Zaplazul
- Monumentul Natural Cerdacul Stanciului
- Monumentul Natural Cerdacul de sub Vârful Grindu
- Monumentul Natural Vladușca
- Monumentul Natural Peștera Mare
- Monumentul Natural Zidul lui Dumnezeu

Poiana cu narcise de la Dumbrava Vadului (394,9 ha) se găsește în apropierea **satului Vad, comuna Sercaia**, într-o pădure de stejari cu arbori răriți, printre care se așterne un covor de iarbă, căruia miile de flori de narcise rare îi alcătuiesc o perdea alb-străvezie, înmiresmând natura cu mirosul lor. Dumbrava este formată din exemplare rare de stejar, între care, în lungul pâraielor și rovinelor cresc zalogul, plopul tremurător, crușinul

Specia dominantă este narcisa. Perioada de înflorire a narciselor este luna mai.

În Poiana narciselor în fiecare an se organizează în weekendul dinaintea sărbătorii „Sfinților Împărați Constantin și Elena” (21 mai) „Festivalul Narciselor”

Acces: DN 73A și drum nemodernizat; din Predeal 49 km

Padurea Bogății (com. Hoghiz)(8,5 ha) se gaseste în Munții Perșani, Valea Bogății fiind străbătută de șoseaua Brașov-Rupea-Sighisoara.

Pădurea este formată din exemplare frumoase de fag amestecate cu gorun și carpen.

În această zona, turistul poate admira, pe o distanță de 18 km, un mozaic geologic și de vegetație forestieră.

Astfel, la „Fântâna Albă” pot fi examinate conglomerate formate din calcar și alte roci, printre care cele mai importante sunt bazaltele așezate din coloane.

Dealul Cetatii - Lempes la 8 km de Brasov, se intinde in N-V **comunei Hărman** până langa comuna Sanpetru, avand altitudinea maxima de 720 m cu o suprafata de 274,52 ha. Este parțial împădurit cu specii vegetale deosebite. Prezența vegetației xerofile, formată în perioada caldă și relativ uscată din post-glaciar, a determinat declararea acestui deal ca rezervație științifică.

Acces: DJ 103- de la Predeal 31 km.

Mlastinile de la Harman, Prejmer cu o suprafață de 200 ha - decretată ca rezervație in 1962.

În depresiunea Bârsei, la nord de Marele Cot al Oltului, in jurul localitatilor **Harman, Prejmer** s-au format numeroase mlastini eutrofe, care adapostesc o flora si o fauna rara cu numeroase relicte glaciare.

Acces: DN 11 și DJ 103 – 18 km de al Brașov

Rezervatia "Coloanele de bazalt de la Piatra Cioplita" - Comana de jos.

Rezervatia are o suprafață de 1 ha din care 0,3 ha reprezintă rezervația propriu-zisă, restul fiind zona tampon, și face parte din categoria rezervațiilor geologice din județul Brașov, cuprinzând bazalte cu aspect columnar. Importanța ei rezidă din faptul că reprezintă cel mai sudic punct al erupțiilor de bazalte din Munții Perșani, cel mai sudic punct al neovulcanismului Pliocen-Cuaternar de la noi din țară.

Rezervația Peștera Comana se află pe raza satului Comăna de Sus are o suprafață de 41,562 ha; este cantonată în dolomitele triasicului mediu din muntele Peștera și este situată la sud de Coloanele de bazalt de la Piatra Cioplită.

Peștera Comana constituie drumul subteran al pârâului ce își adună apele de pe platoul suspendat aflat la sud de muntele Peștera. Peștera are o valoare științifică deosebită din diverse puncte de vedere (stalagmite de mari dimensiuni, scurgeri parietale masive, bazine cu cristale sub formă de brăduți, prezența helectitelor, Galeria cu Excentrite, stilolite translucide cu dimensiuni de până la 1,5 m, cristalicite, cristale de aragonit, planșee suspendate)

Acces: DN 1 București-Brașov-Sercaia, Dj 131C Sercaia, DJ 104 Părău-Comana de Jos

Stanca bazaltica de la Rupea , zona naturala protejata de interes national , pe care se afla amplasata Cetatea Rupea , care este una din cele mai vechi si mai puternice cetati din Transilvania. . Cuvantul latinesc Rupes din care deriva denumirea localitatii inseamna "Con de stanca "si se atribuie stancii cuaternare pe care se inalta cetatea.

Padurea lui Grigore (Gigoriwald) , padure se foioase , unde de Rusalii se organizeaza o manifestare traditionala campeneasca in locul numit "**La Rond** "

Stejarii seculari de la Fiser

Rezervatia de liliac din jurul cetatii Rupea

Coloanele de bazalt De la Racoș situate pe malul drept al Oltului în dreptul localității Racoș fac parte dintr-o carieră exploatată la începutul secolului XX.Porțiunea vestică a acesteia,declarată monument al naturii expune coloane poliedrice înalte de 12 m.

Acces:DN13 Brașov-Sighișoara

Rezervatia Carhaga se gaseste intre comunele Augustin si Racosul de Sus, fiind o mică vâlcea ale cărei ape se varsa in Olt, la confluenta paraurilor Choives si Carhaga, unde se gasesc marne cenusii-albastrui foarte bogate in fosile animale. Acest fel de fosile s-a mai gasit numai in Crimeea.

Acces :DN13 Brașov –Sighișoara si Dj 131C(stare deplorabilă-15km)

Rezervatiile speologice în județul Brașov sunt reprezentate de Pestera din Valea Cetatii (Rasnov), Pestera Liliacilor (Moeciu) si Pestera Barlogul Ursului (Apata).

Rezervatia de la Purcareni (com.Târlungeni) se gaseste in S-E localitatii cu acelasi nume, in locul numit „Uluci”, unde se afla un bloc masiv de calcar, de aproximativ 200m³. Aceasta contine o bogata fauna de corali si crustacee. Importanta acestui punct fosilifer consta in faptul ca reprezinta unul din rarele locuri din Carpati unde se observa atat de bine o formatiune de corali.

Acces: DN 1 București-Brașov-Săcele DJ103B și DJ 103A

Muntele Tampa,ultima creastă calcaroasă coborâtă din Muntele Postăvaru, la o înălțime de aproape jumătate din cea a acestuia, respectiv 906 m, se înalță la circa 400 m deasupra orașului Brașov.Rezervație naturală ce se întinde pe o suprafață de 150 ha,Tâmpa este și singura rezervație peisagistică din județul Brașov.Aici au fost descrise pentru prima data două endemisme (specii care trăiesc numai într-un anumit teritoriu) românești:crucea voinicului (Hepatica transsilvanica) și obsinga bârsană (Bromus marcensis).

Pe versantul nordic se întinde o pădure deosebită,formată din mai multe specii de valoare ornamentală și științifică, cum ar fi carpenul, stejarul, teiul, ulmul de munte, frasinul, laricele,

pinul. Versantul sudic, care este puternic însorit și mai uscat, adăpostește ochiuri de stepă în care încercările de plantare cu arbori au dat greș în mare parte.

De asemenea, Tâmpa adaposteste multe specii de păsări, mamifere și insecte (aici s-au descoperit aproape 35% din totalul speciilor de fluturi din țara noastră)

4.4. Zone cu importanță specială pentru mediu din județul Prahova

Habitate naturale

Județul Prahova cuprinde habitate naturale specifice mai ales regiunilor biogeografice alpina și continentală, ce necesită declararea ariilor speciale de conservare, conform Legii 462/2001, după cum urmează:

Habitate de ape dulci

1. Ape puternic oligomezotrofe cu vegetația bentică de *Chara sp.*- Mlastina Faget
2. Rauri alpine și bancurile de-a lungul acestora cu vegetație erbacee - Munții Bucegi și Ciucas

Habitate de pajisti și tufarisuri. Pajisti alpine.

Munții Bucegi și Ciucas

- 1.*Tufisuri cu *Pinus mugo*.
- 2.Tufisuri cu *Rhododendron*
3. Formațiuni cu *Juniperus communis* și *Juniperus sibirica* în zone sau pajisti calcaroase
4. Pajisti calcaroase alpine și subalpine

O caracteristică a acestei formațiuni este prezența invadantă a asociației vegetale de *Rhododendron – Juniperus-Vaccinium* care, în masivele muntoase din nordul județului, munții Ciucas, ocupă 60 % din suprafața pajistilor aflate între 1600 și 1900m altitudine.

5. *Pajisti bogate în specii de *Nardus* - Munții Ciucas
6. *Pajisti uscate, situri importante pentru orhidee -Munții Bucegi și Ciucas
7. Pajisti umede cu ierburi înalte - Munții Bucegi-Poiana Costila
8. Pajisti cu *Molinia* pe soluri turboase (*Molinion coeruleae*)- Turbaria Balbaitoarea
9. Pajisti de altitudine joasă cu *Alopecurus pratensis* și *Sanguisorba officinalis*
10. Fanete montane -Munții Bucegi și Ciucas

Habitate din turbarii și mlastini

1. *Turbarii active – Lacul turficol Balbaitoarea
2. Mlastini alcaline - Mlastina Faget
3. Mlastini cu surse de apă bogată în saruri minerale, - Moara Domneasca
4. *Vegetație pionieră alpină cu *Caricion canescenti-fuscae*- Mlastina Balbaitoarea

Habitate de stancarii și peșteri

Muntii Bucegi si Ciucas

1. Grohotisuri calcaroase ale etajelor montane
2. Pante stancoase calcaroase cu vegetatie chasmofitica

Habitat de padure

1. Paduri batrane caducifoliolate naturale hemiboreale bogate in epifite
2. *Paduri mlastinoase caducifoliolate - Moara Domneasca
3. Paduri tip *Luzulo-Fagetum* - Muntii Ciucas, V.Doftanei-Glodeasa
4. Paduri tip *Asperulo-Fagetum* - V.Doftanei-Glodeasa
5. Paduri subalpine cu *Acer* – Bucegi- Piatra Arsa, Sf.Ana
5. *Paduri aluviale cu *Alnus glutinosa*, *A.incana* si *Fraxinus excelsior* (Ciucas -V.Stanii si Bratocea; Moara Domneasca)
6. Paduri acidofile cu *Picea* din etajele alpine montane
7. Paduri alpine cu *Larix decidua* sau *Pinus cembra*
8. Paduri de *Pinus sylvestris* pe substrat calcaros - V.Doftanei – padurea Paltinu

NOTA : * semnifica habitat prioritar

Toate cele prezentate constituie argumente pentru selectarea in Situri de Importanta Comunitara si introducerea in Reteaua Europeana NATURA 2000 a 8-10 % din teritoriul judetului.

In judetul Prahova au fost semnalate punctiform o serie de **specii de animale rare**:

- *Pitymys subterraneus ssp dacius* – soarece subpamantean, endemism capturat intr-un singur exemplar in loc.Gageni
- *Clethrionomys glareolus* – soarece scurmator, descris prima data dupa o captura facuta la Bustenari
- *Myotis ikonnikovi* – liliacul lui Ikonnikov, identificat in 1962 printr-un exemplar recoltat la Campina.
- *Eptesicus sodalis* – liliacul de stol, capturat pentru prima data la noi in tara, la Bustenari. De remarcat faptul ca toate speciile de chiroptere necesita o protectie stricta, conform Legii 462/2001.
- *Boettgerilla pallens-gasteropod* colectat numai din Sinaia, la poalele muntelui Cumpatu
- *Serrulina serrulata*- gasteropod foarte rar, de origine caucaziana, colectat si in padurile de langa Ploiesti

La acestea se adauga cateva specii de reptile si amfibieni ce necesita de asemenea o protectie stricta: *Natrix tessellata* – sarpele de apa, *Triturus cristatus*- tritonul cu creasta, *Bombina variegata*- broasca cu pantec auriu.

Starea ariilor naturale protejate

Pe teritoriul judetului Prahova exista sase arii protejate cu statut legal, declarate prin Legea 5 / 2000, ce o suprafata de 5003,037 ha, dupa cum urmeaza:

Denumire	Localizare	Suprafata (ha)
Abruptul Prahovean Bucegi (Parc Nat.Bucegi)	Orasele Sinaia, Busteni	3 478,00
Locul fosilifer Plaiul Hotilor (Parc Nat.Bucegi)	Orasul Sinaia	6,00
Muntii Coltii lui Barbes (Parc Nat.Bucegi)	Orasul Sinaia	1 513,00
Arinisul de la Sinaia	Orasul Sinaia	1,037
Tigaile din Ciucas	Comuna Maneciu, sat Cheia	3,00
Muntele de Sare Slanic Prahova	Orasul Slanic	2,00

Flora endemica si rara a Bucegilor este bogata, intalnindu-se 60 specii endemice, 22 endemisme carpatice generale, 45 endemisme carpatice Romanesti, 5 endemisme locale.

Monumente ale naturii in BUCEGI:

- Floarea de colti- *Leontopodium alpinum*(L) Cass
- Iedera alba- *Daphne blagayana* Freyer
- Smardar- *Rhododendron kotschi* Simk
- Sangele voinicului- *Nigritele nigra* Rohb
- Bulbuci- *Trolius europaeus*
- Angelica- *Angelica archangelica*
- Ghintura galbena- *Gentiana lutea*
- Larice- *Larix decidua*
- Zambru- *Pinus cembra*
- Tisa- *Taxus bacata*
- Capra Neagra - *Rupicapra rupicapra*;
- Rasul - *Lynx lynx*;
- Cocosul de munte - *Tetrao- urogalus*;
- Vulturul plesuv sur - *Gyps fulvus*;

4.5. Presiuni antropice exercitate asupra biodiversității

Exploatarea forestieră reprezintă o permanentă amenințare la adresa biodiversității prin cantitățile exploatare și prin modul de extragere a arborilor din parchete pe cursul pâraielor de munte.

Folosirea neadecvată a zonelor umede, drenarea și desecarea lor, afectează negativ biodiversitatea. Amintim în acest sens impactul negativ pe care îl au balastierele asupra faunei piscicole și a zonelor de cuibărit.

O altă presiune antropică care afectează biodiversitatea în mod negativ este pășunatul care îngreunează în multe cazuri regenerarea naturală a vegetației arboricole. Un control mai strict al acestei activități ar avantaja regenerarea naturală a unor suprafețe din fondul forestier sau din vecinătatea apelor curgătoare.

Vânătoarea și braconajul, alături de fragmentarea habitatelor, reprezintă activități cu impact semnificativ asupra biodiversității în special asupra păsărilor și mamiferelor mari

4.6. Impactul silviculturii asupra naturii și mediului

Ca bun social, destinat servirii unor scopuri social-economice tot mai diverse și mai crescânde, ecosistemul forestier reprezentat de pădure, este subordonat și se interacționează tot mai mult cu mediul social uman.

Ecosistemele forestiere produc prin fotosinteza arborilor oxigen și fitomasă brută, pădurea contribuind de asemenea la conservarea formelor de relief și a mediului ambiant. Astfel, vegetația forestieră constituie un obstacol care împiedică producerea eroziunilor și alunecărilor de teren, modificând favorabil climatul din interiorul și apropierea pădurii și exercitând o influență primordială în geneza și evoluția solurilor de tip forestier.

Pădurea favorizează infiltrarea apei în sol, și menținerea regimului hidric favorabil solului, împiedică sau reduce intensitatea fenomenelor torențiale și a avalanșelor, cu toate efectele negative asupra mediului și a economiei în ansamblu.

Prin aparatul foliar, vegetația forestieră contribuie la purificarea cu bun randament a atmosferei de praf, fum, gaze toxice și microbi, consumând totodată, o mare cantitate de dioxid de carbon și refăcând continuu stocul de oxigen.

Un fapt nu lipsit de interes este rolul peisagistic și recreativ al pădurii, datorită esteticii sale, aceasta se constituie ca refugiu și izvor de revigorare pentru populația umană, atât de influențată și afectată de efectele progresului tehnic și a dezvoltării industriale.